

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๘
สติจำเป็นตลอดตั้งแต่พื้น ๆ

(กราบนิมนต์หลวงตาไปเปิดห้องสมุดประชาชนของเทศบาลเมืองอุดรธานีครับ) ก็ไม่เห็นมีน้ำหนักรอะไร ๆ เราทดสอบเหตุผลน้ำหนักรอะไร ๆ ก็ต้องคิดอย่างนั้นทุกอย่าง ๆ อะไร ๆ จะทำตามชอบใจ ๆ ไม่มีเหตุมีผลใช้ไม่ได้นะ เลอะ ๆ เทอะ ๆ ไปหมด นี่ยังเราเป็นลูกชาวพุทธด้วยแล้ว หลักพุทธศาสนานี้หลักเหตุหลักผลคือธรรม รวมเหตุรวมผลแล้วเรียกว่าธรรม จึงไม่มีผิด ใครจะนำไปปฏิบัติก็ตาม พุทธศาสนาของเราเรียกว่า สุวากุขาโต ถูกต้องร้อยเปอร์เซ็นต์ ๆ แล้วพวกเราชาวพุทธควรจะทำอะไรทำตามความชอบใจความอยากไปเฉย ๆ หาเหตุหาผลไม่ได้ ความเสียมีอยู่ในนั้นไม่รู้ ถ้ามีเหตุผลจับเข้าไปบีบ ความได้ความเสียบวกคูณหารกันแล้ว อะไรควรตัดออก ๆ อะไรควรเป็นประโยชน์ทำให้เป็นประโยชน์ อย่างนั้นนะ

เวลานี้เมืองไทยเราเราพูดจริง ๆ มาตั้งแต่หลวงตาบ๊วยยังไม่เกิดนั้นนะ เป็นเมืองที่ว่าแต่ก่อนยังไม่ค่อยเท่าไรนะ มาหลัง ๆ นี้ในย่านหลวงตาบ๊วยเกิดนี่ละ หรือหลวงตาบ๊วยมันตัวเสียดจัญไรอะไรก็ไม่รู้นะ เพราะมาเกิดมันทำให้บ้านเมืองเมืองไทยเรานี้คึกคะนองอะไร ๆ มาคว้ามับ ๆ ไม่มีหลักมีเกณฑ์ เลยกลายเป็นเมืองฟุ้งเพื่อเห่อเหิม เอ้ามาตั้งโรงงานมาตั้งเถอะ หมดนั้นละเงิน ถึงไหนถึงกันเมืองไทยเราไม่มีเหลือ คว้ามับ ๆ ไม่มีเหตุมีผลอะไรเลย เมืองไทยเราเสียอันนี้นะ มันต้องมีเหตุมีผล มีเนื้อหนังเป็นของตัวเอง มีกฎมีเกณฑ์เป็นหลักบ้านหลักเมืองมันถึงถูก อันนี้อะไรโล ๆ เล ๆ

อันนี้สืบเนื่องมาจากไหนเราก็ทราบ คือเมืองไทยเราเป็นเมืองอยู่ข้าวอยู่น้ำ เมืองไม่เคยอดอยากขาดแคลน อยู่สะดวกสบาย มีอะไรมากิน ๆ ที่นี้เวลาเหตุการณ์รอบด้านเข้ามา นี้กระทบกระเทือนต่อเมืองไทยให้เสียหายได้มันปรับตัวไม่ทัน นี่ละตัวปรับตัวไม่ทัน เพราะมันกลายเป็นนิสัยไปแล้วแก้ยากนะ อะไรก็ตามถ้าเป็นนิสัยแล้วแก้ยากนะ ถ้าเอาธรรมเข้าแก้ นิสัยไม่นิสัยก็ตามแก้ได้ทั้งนั้น อะไรผิดหรือถูก พอพิจารณาว่าผิดแล้วปิดออกไม่ว่าเก่าว่าใหม่ ให้เอาตรงนั้นซิ

เราอยากให้พี่น้องชาวไทยเราที่เป็นชาวพุทธ ขอให้มีความหมายของพุทธติดเนื้อติดตัวติดบ้านติดเมืองติดสังคม ติดหน้าที่การงานต่าง ๆ ไปทุกแห่งทุกหนนั้นจะเหมาะสมนี้ไม่ค่อยเห็นมี แม้แต่พระก็ยังไม่มีจะว่าอะไร เราอยากบอกว่าไม่มีว้างั้นเลย เพราะมันเลอะเทอะเอามาก คำว่ามีนั้นไม่มีน้ำหนักรเท่ากับคำว่าไม่มี ไม่มีนี้เป็นอันตรายมากกว่าสิ่งที่มีที่เป็นคุณ เราจึงบอกว่าไม่มีว้างั้นจะดีกว่า ความเลอะเทอะนี้มันเสียหายมาก ความดีมี

น้อย ถ้าบอกว่ามีบ้าง อันนี้ลึบที่เดียวหมด ความชั่วลบที่เดียวหมด ตั้งแต่พระเรายังเลอะเทอะไปขนาดนี้ ฟังซินะ หูตามีอยู่ทุกคน คัมภีร์ไบเบิลเรียนมาด้วยกันทุกคน ผิดถูกรู้ด้วยกันทุกคน แล้วมันหน้าด้านไปทำผิดๆ ให้เห็นต่อหน้าต่อตาอย่างนี้มันจะไม่ว่ายังไงคนเรา ไม่ว่าจะยังไง อย่างนี้ละเรียกว่าไม่มีหลักเกณฑ์ ไม่มีหิริโอตตปปะ เหยียบหัวพระพุทธเจ้าไป ถ้าข้ามเกินหลักธรรมหลักวินัยหลักศาสนานั้นละคือเหยียบหัวพระพุทธเจ้าไป มันเหยียบไปตลอดเวลา

ประชาชนเขาเหยียบเขาไม่รู้ประสีประสาอะไร เป็นอย่างหนึ่ง เหมือนอย่างเด็กขึ้นเหยียบหัวพ่อหัวแม่ ปีนหัวพ่อหัวแม่ ไม่มีใครถือสา ถ้าเป็นผู้ใหญ่ไปป็นนี้ไม่ได้นะ อันนี้เป็นพระเราลูกศิษย์ตถาคตไปป็นเหยียบหัวพระพุทธเจ้า มันดูไม่ได้นะ ถ้าประชาชนคนธรรมดาที่เหมือนเด็กป็นหัวพ่อหัวแม่ไม่เป็นไร เพราะไม่รู้เรื่อง ส่วนพระนี่เป็นผู้ที่รู้เรื่องราวจริง ๆ บวชในศาสนา ต้องมีหลักมีเกณฑ์ แล้วยังฝ่าฝืนหลักธรรมหลักวินัยเหยียบหัวพระพุทธเจ้าไปต่อหน้าต่อตา นี่จึงว่าดูไม่ได้

ที่พูดให้ฟัง ท่านทั้งหลายฟังซิ นี่ละหลักศาสนา ให้มีหลักมีเกณฑ์ซิ เหลาะๆ แหละๆ โลเลๆ ไม่ได้นะ เจ้าของก็หาหลักยึดไม่ได้ แล้วจะไปสอนคนอื่นเขาจะเอาหลักยึดอะไรไปยึดล่ะ เจ้าของไม่มีหลักยึด พระพุทธเจ้าเป็นหลักยึดใหญ่โตของโลกของสงสาร นั้นเป็นสรณะของโลกได้เต็มเหนี่ยว จากนั้นมาก็ สุขุม สรรณ คัจฉามิ เป็นหลักยึดของชาวพุทธได้เป็นอย่างดี นั้นท่านสร้างหลักยึด มีหลักยึด มีกฎมีเกณฑ์ กระจายออกไปทางไหนเป็นประโยชน์ทั้งนั้น ตัวเองก็โลเลโลกเลกจะไปหาหลักยึดอะไรให้คนอื่น เจ้าของก็หลักลอยเอาหลักยึดที่ไหนไปให้ใครยึดล่ะ

เราอยากให้ชาวพุทธเราพิจารณาพิจารณานะ เรื่องพุทธศาสนาไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย แล้วเหยียบข้ามไปๆ เอาแต่ความเลวร้ายเข้ามาออกหน้าออกตาออกตลาดตลตล ออกสังคม ก็มีแต่สังคมเลวร้ายไปหมดแหละ เราพูดเรื่องเหล่านี้ถึงองค์ศาสดาไม่เห็น พระพุทธเจ้าประทับอยู่กลางคิณเจียบๆ กับพระสงฆ์ จุดตะเกียงพอมีสว่างไฟนิดหน่อย แล้วพระเจ้าแผ่นดินเสด็จเข้ามากลางคิณเจียบๆ พระพุทธเจ้าก็เจียบ พระเจ้าแผ่นดินเรลิมชื่อเสี้ยน นั้นก็มาอย่างเจียบๆ เสด็จมาดูเหตุการณ์ในสำนักพระพุทธเจ้าที่ประทับอยู่ ค่อยเสด็จด้อมเข้ามาดู ครั้นด้อมเข้ามา นั้นไฟอะไร ค่อยด้อมเข้าไปๆ เป็นไฟพระพุทธเจ้าจุดอยู่ ประทานพระโอวาทให้พระให้เณรฟังอย่างเจียบๆ

พระเจ้าปเสนทิโกศลเสด็จเข้าไป ด้อมเข้าไปๆ จึงได้ทราบชัดว่าพระพุทธเจ้า และนี่คือพระเจ้าปเสนทิโกศล ต่างคนต่างไปแบบเจียบๆ พระเจ้าปเสนทิโกศลก็ไปแบบเจียบๆ สังเกตการณ์ พระพุทธเจ้าประทับอยู่เจียบๆ ท่านแสดงไว้เป็นคติได้เป็นอย่างดี นั้นละเป็นแบบเป็นฉบับ วันนั้นดูว่าเป็นมหามงคลมากมายนะ ที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ที่นั่น พระ

เจ้าปเสนทิโกศลเสด็จเข้าไป ทรงประทานพระโอวาทให้เป็นข้อๆ รู้สึกว่าเป็นคติได้เป็นอย่างดี นั้นละพระพุทธเจ้าอยู่ เป็นยังไงใครรู้ว่าเป็นพระพุทธเจ้า ท่านไม่ได้เห่อทำเป็นบ้าเหมือนพวกเรา พวกเราแค่เป็นสมเด็จเท่านั้นก็เป็นบ้าแล้วเวลานี้ เป็นสมเด็จมหาโจรเหยียบย่ำทำลายพระสงฆ์ทั่วประเทศไทย ด้วยชื่อด้วยนามสมเด็จป่าๆ เกื่อนๆ อำนาจป่าๆ เกื่อนๆ มาเหยียบพระสงฆ์ไทยทั่วประเทศเวลานี้ ดูเอาเสีย

นี่ตามิหุมิ พูดอย่างจะแจ้งเรา พระสงฆ์ไทยทั่วประเทศนี้มีหุมิตาทุกคน เราเอาอำนาจบาตรหลวงมาจากไหนมาเหยียบหัวพระสงฆ์ไทย โจรใหญ่ตัวนี้เป็นสมเด็จด้วยนะ ไม่ใช่ธรรมดา เหยียบหัวพระทั่วประเทศไทยไปได้อย่างสบายๆ ของพระอันธพาล คนอันธพาล มหาโจรสมเด็จอันธพาลนั้นแหละ โส้ นำทุเรศนะ ทำไม่ถึงหยาบโลนนักหนา ตั้งขึ้นมาไม่ใช่เล็กน้อย ตั้งขึ้นมาเพื่อส่งเสริม ที่ตั้งขึ้นมาเป็นชั้นนั้นชั้นนี้ ตั้งแต่ สมุห์ใบฎีกา พระครูพระคณ เจ้าฟ้าเจ้าคุณถึงชั้นสมเด็จ นี่ตั้งเพื่อความเทิดทูนให้มีกำลังใจ ปฏิบัติหลักธรรมหลักวินัยให้เจริญรุ่งเรืองขึ้นไปเป็นลำดับ และให้เป็นกำลังใจเป็นที่อบอุ่นแก่ประชาชน

ที่ตั้งตั้งเพื่ออย่างนั้นต่างหาก ไม่ใช่ตั้งขึ้นไปเพื่อเป็นมหาโจรเหยียบหัวสังฆมณฑลทั่วประเทศไทยอย่างที่เป็นอยู่เวลานี้ เอาชื่อกันมาชื่อนี้ ใครจะค้าน หลักเกณฑ์มีอยู่ทุกคน ผิดหลักผิดเกณฑ์เหยียบย่ำทำลายหลักเกณฑ์มันก็รู้ว่าไฉน จะเอาอำนาจป่าๆ เกื่อนๆ มาเหยียบได้หรือ ความจริงเห็นอะไรทั้งหมดแล้วนี้ อำนาจป่าๆ เกื่อนๆ เป็นความจริงเมื่อไร ฟังแต่ว่าป่าเกื่อนเป็นไร มันเห็นอยู่อย่างนี้ ใครก็หมอบๆ ไม่อยากพูดแหละไม่ทราบว่าจะเกรงอะไรกัน ความผิดขนาดไหน ผู้ใหญ่ขนาดไหนทำผิดขนาดไหน ไม่กล้าตักกล้าเตือน หมอบๆ นี่ไม่หมอบ บอกเลย ปฏิบัติธรรม ธรรมไม่พาหมอบไม่หมอบ ธรรมพาหมอบ-หมอบทันที

นี่พูดตามหลักธรรม เราพูดตามความจริงอย่างนี้ จะให้ไปหมอบหาอะไรหมอบกับคนชั่วสันดานหยาบ หมอบหาอะไร หมอบให้คนดีเด็กดี นั้น เด็กดีก็น่าชมเชยจะว่าไป ผู้ใหญ่ดียิ่งน่าชมเชยสรรเสริญ แต่ผู้ใหญ่เลว ผู้ใหญ่เป็นมหาโจรนี้ใครจะอยากหมอบอยากกราบ มีแต่จะเอาชู้ป่าหน้าผากมันเท่านั้น ว่าอย่างนี้ซิ มันจะรู้สึกตัวหรือเปล่าเขาเอาชู้ป่าหน้าผาก หรือมันยังจะหมิ่นยิ่งกว่าชู้ไปอีก ฟังซินะ เลวไหมทุกวันนี้พระเราในศาสนาเหยียบศาสนาอยู่เวลานี้ ผ้าเหลืองๆ หัวโล้นๆ มันไม่ได้มองดูหลักธรรมหลักวินัยคือองค์ศาสดาเลย

ศาสดาคือองค์ธรรมมองควินัย เหยียบย่ำธรรมวินัยก็คือเหยียบย่ำหัวศาสดาไป มันมองดูเมื่อไร มันจะเอาความใหญ่ความโต เรื่องความโอ้อ่าฟูฟ่าที่มีดินเหนียวติดหัวนิดหน่อย ได้ชั้นนั้นชั้นนี้แล้วว่าตัวมีหงอนเท่านั้นเอง มันเกิดประโยชน์อะไร พูดได้อย่างนี้..

ธรรม พูดต้องตรงไปตรงมาเรื่องธรรม อย่างอื่นไม่ใช่ธรรม สูง ไม่มีใครฉลาดแหลมคมยิ่งกว่าธรรม ต่ำ ไม่มีใครฉลาดแหลมคมยิ่งกว่าธรรม จะต้องทราบได้หมด การปฏิบัติสมควรสูงต่ำขนาดไหน ธรรมจะทราบได้หมด

โธ้ย จะให้เราไปเปิดอะไรเราไม่ออกไป พิธีพีธีอะไรให้มีสำคัญๆ เราจะหาเหตุหาผลทุกอย่าง จะไม่ทำแบบสุ่มสี่สุ่มห้า เพราะธรรมเป็นแบบฉบับของโลก ผู้นำธรรมมาแสดงต่อโลกต้องเป็นแบบฉบับเป็นลำดับๆ จะไปทำสุ่มสี่สุ่มห้าไม่ได้ แล้วห้องสมุดก็มีเท่านั้นไม่เห็นมีอะไร (มีพิพิธภัณฑสถานหลวงตาด้วยเจ้าค่ะ) แล้วกำหนดวันไหนล่ะ (วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ เจ้าค่ะ)

เรากำหนดว่ากุมภาพันธ์วันที่ ๑๑-๑๒ จะให้มีงานข้าวเปลือกเสียในระยะนี้ ถ้านานไปๆ ระยะนี้เป็นหน้าฝน เวลาฝนตกมาข้าวมากๆ ฝนตกนี้แหลกเหลวหมด ควรจะได้ยืนก่อนเวลามาสักหน่อย เลยบอกให้เอาย่านนี้ เขาว่าตรงกับตรุษจีน ตรุษจีนอะไรก็ตาม นี้ตรุษไทยตรุษศาสนา (พื้นตรุษจีนแล้วเจ้าค่ะ) เขาเอาตรุษจีนมาขวางเรา เราเอาตรุษพุทธขัดเข้าไปเลย หงายเลย อย่างนั้นชิมมาเล่นกับเราต้องมีเหตุผล คือเราปฏิบัติตัวของเรามาปฏิบัติอย่างนี้ เราพูดจริง ๆ ไม่ใช่ขยอตัว เราปฏิบัติมาอย่างนี้ตลอดตั้งแต่วันบวชมา เรื่องศีลของเราบริสุทธิ์บริบูรณ์ตั้งแต่วันบวชมา เข้มงวดกวดขันรักษาอย่างละเอียดลออ เพราะฉะนั้นเรื่องพระวินัยจึงพิศดารอยู่ เราซ้าๆ ซากๆ ค่อยๆ เชี่ยวชูดค้นหลักพระวินัย คือข้อปฏิบัติของพระ โทษของพระ ถ้าผิดตรงไหนเป็นโทษ เราไม่อยากเป็นโทษ เรามาหาคุณ เพราะฉะนั้นจึงต้องดูพระวินัยที่ท่านเตือนอะไร ผิดตรงไหน ต้องเป็นความระมัดระวังอยู่ในตัว เราปฏิบัติมาอย่างนั้นตลอด เรื่องพระวินัยเป็นอย่างนั้น

เรื่องธรรมก็แบบเดียวกัน เป็นอีกอย่างหนึ่ง คือเด็ดด้วยเหตุด้วยผลๆ เวลาหนักหนัก การประกอบความพากความเพียรของเรา เวลาหนักหนัก ถึงขนาดที่มอมชีวิตเลยก็มอม เช่นอย่างเรานั่งตลอดรุ่งวันนี้ล่ะ ลูกไม่ได้ เห็นไหมล่ะ วันนี้จะนั่งตั้งแต่บัดนี้ ตั้งแต่หัวค่ำถึงตลอดรุ่งด้วยท่าขัดสมาธิ ไม่มีข้อยกเว้น มีข้อเดียวคือว่า เราอยู่กับพระกับครูบาอาจารย์ เว้นแต่มีครูบาอาจารย์หรือพระเณรเกิดอุบัติเหตุฉุกเฉินขึ้นในวัดในเวลาที่เรานั่งสมาธิ เราจะลุกออกไปช่วยเหตุการณ์ มีข้อเดียว นอกนั้นไม่มี เรื่องของเราข้อหนึ่งก็ไม่ให้มีเรื่องของหมู่คณะข้อเดียว นอกนั้นไม่มี

อ้าว ปวดเขี้ยวเขี้ยวเลย ปวดซี่ซี่รวดออกเลย อะไรๆ รวดเลย ถึงมันจะสลบล้มลง รู้ตัวจะลุกขึ้นนั่งทันที คำสัตย์คำจริงเหนือชีวิต ฟาดเอาจนกระทั่งถึงตลอดรุ่ง นี่เวลาเด็ดเราพูดเป็นเอกเทศนะ เวลาเด็ดไม่มีอะไรจะเด็ดยิ่งกว่าคำสัตย์คำจริงของธรรม เหนือชีวิตเราเลย ถึงคราวเด็ดเราก็เด็ด เราเด็ดมาตลอด เป็นพักๆ ๗ มาอย่างนี้ตลอด นี่เราก็ปฏิบัติ

ด้วยเหตุด้วยผลมานะ ให้มีเหตุมีผลทุกอย่าง แล้วผลก็ปรากฏเป็นความราบรื่นดีงาม เพราะเหตุประกอบด้วยดี ๆ ผลก็ได้ปรากฏมาเป็นลำดับลำดับ

ทางด้านภาวนาก็เหมือนกัน จิตตภาวนาล้มลุกคลุกคลาน เอา ล้มไป มันล้มได้ต้องลุกได้ ล้มแล้วลุก ลุกไปลุกมาก็ตั้งไข่ได้ก็เดินได้ ต่อไปก็เรื่อย ก้าวได้ นี่ด้วยการประคับประคองทั้งอ่อนทั้งแข็งขัดกันไปขัดกันมา ต่อไปมันก็แข็งเรื่อย ๆ ธรรมเมื่อถึงขั้นแข็งแล้วแข็งแกร่งนะ ไม่มีจะกลัวกิเลสตัวใดเลย ถึงขั้นมันแข็งแล้วตัวใดโผล่มาขาดสะบั้น ๆ เรียกว่าธรรมแข็งแล้วนั้น เราอบรมให้แข็งแข็งขึ้น กิเลสอบรมให้มันแข็งมันก็แข็งขึ้น เหยียบคนทั้งคนให้ไม่มีค่า ตั้งแต่วันเกิดจนกระทั่งวันตายหาค่าไม่ได้ เพราะกิเลสเหยียบบดแหลก คนผู้ที่สร้างคุณค่าแก่ตัวเองสร้างทุกวัน ๆ วันนี้ก็สร้าง ตั้งแต่นี้ถึงค่าถึงนอนหลับ รักษาตัวเองปฏิบัติตัวเองให้ถูกต้องดีงามไปเรื่อย ๆ วันหน้าก็รักษาตัวเองอย่างนี้ไป ปิดออกอะไรไม่ดี รักษาตัวเองไปนี่ดีวันดีคืนดีไป ๆ ดีตั้งแต่วันเกิดจนกระทั่งถึงวันตายก็ดีเลิศนะซี

ที่นี้ความเลวก็เหมือนกัน วันไหนก็เลว ๆ มีแต่ปล่อยตัว ๆ ไม่คิดอ่านไตร่ตรองว่าอะไรผิดถูกชั่วดี ซึ่งตัวเองเป็นผู้รับเคราะห์กรรมดีชั่วนั้นแหละก็ไม่ยอมสนใจเสีย แล้วสร้างแต่ความชั่วช้ำลามกวันหนึ่งทั้งวัน วันพรุ่งนี้ เดือนหน้า ปีหน้า จนกระทั่งวันตาย สร้างแต่ความชั่วช้ำ นรกแตก เข้าใจใหม่คนสร้างมาก ๆ ให้พากันพิจารณานะ เราเป็นผู้รับผิดชอบเราทุกคน ๆ ทุกคนนี้ใครมีรับผิดชอบกัน ก็มีเรา ดีกับชั่วอยู่กับเรา ดีจะเป็นเครื่องเสริมเราขึ้นไปโดยลำดับ ชั่วจะเป็นเครื่องกดเรา ให้ระวังทั้งสองอย่างนี้ซึ่งมีอยู่กับเราโดยเฉพาะ ให้พากันระมัดระวัง

หลักธรรมหลักวินัยที่สอนมานี้ เพื่อแก้เพื่อไขสิ่งไม่ดีทั้งหลาย ปิดออก ๆ ชะล้างออกไป นี่ธรรมท่านให้มาเพื่อชะล้าง เราอย่าเอากิเลสเข้ามาโปะธรรม จะเหยียบหัวเราไปด้วย เหยียบหัวธรรมไปด้วย ไม่ดีเลย พากันจำให้ดี

วันที่เท่าไรเปิดห้องสมุด (วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์) คงว่างมั้งวันนั้น ไปเพียงเปิดห้องสมุดนี้ก็ดูว่าเหตุผลก็ไม่เห็นเท่าไรนัก (ในพิพิธภัณฑสถานมีหนังสือธรรมะของหลวงตาม้า) เอ้าถ้ามีเงื่อนไขอย่างนั้นเราก็จะไป ถ้าอยู่เฉย ๆ ให้เราไปเปิดอันนั้นให้เปิดอันนี้ให้เราไม่ไปนะ ต้องหาเหตุผลมา ศาสนาพระพุทธเจ้าเป็นศาสนาที่มีเหตุผล ทำอะไร ก้าวเดินที่ไหนให้จับได้เป็นความดีงาม เป็นสิริมงคลถึงถูก จับไหนจนเลย ๆ ใช้ไม่ได้นะ เข้าใจทุกคนเคลื่อนไหวออกไปมีแต่จนเลย ๆ ใช้ไม่ได้นะ เคลื่อนไหวออกไปให้มีเจริญขึ้น มีได้มีเสีย ด้วยเหตุผลประคองกันไปอย่างนั้นถึงถูก

วันที่ ๑๒-๑๓ นี้จะเป็นวันประทายข้าวเปลือก กะย่นเข้ามา กล้านานกว่านั้นฝนจะตก ข้าวก็มามากด้วย ฝนกระหน่ำลงมาแล้วท่วมหมด ระวังยากนะ

พระ..เมื่อสองสามวันก่อนผมภาวนาแล้วละชั้น ๕ ทิ้งไป แล้วที่นี้เห็นจิตกับผู้รู้ทั้ง
อวิชาไป มันไม่ยากเชื่อครับ คันดูอยู่สามวันสามคืนก็ไปเจออะไร

หลวงตา มันคั่นอะไร นอกจากมันไปคั่นหาชี้หาตมันก็ไม่พบละ มันก็จะพบแต่ชี้
แต่ตด ถ้าคั่นหาธรรม ธรรมมีอยู่ต้องพบ

พระ...มันรู้แล้วครับ

หลวงตา แล้วเป็นยังไง ไหนลองว่าซิ

ผู้กำกับ ท่านทั้งอวิชาได้แล้วครับ

หลวงตา ทั้งอวิชาได้แล้ว โถ มาทั้งต่อหน้าต่อตาเรานี้ โห้ย ไม่อยากฟังแล้วแหละ
อยากไล่หนีเดี๋ยวนี้โน่นละ เออะอะทั้งอวิชาได้แล้ว คนทั้งอวิชาได้จะไม่ใช้กริยาอย่างนี้
ออกมาให้เห็นเลย คนทั้งอวิชาคือจอมปราชญ์ อันนี้มันจอมโง่ มาทั้งอวิชาต่อหน้าต่อตา
หลวงตาเป็นผู้ฟังด้วย หลวงตาตัดสินทันทีเลย มันทั้งอวิชาอะไร มันแบกอวิชาค้อยยังชั่ว

พระ..คือผมไม่มั่นใจ กลัวมันหลงครับ

หลวงตา ท่านพิจารณายังไง เอ้า ว่ามาซิให้รู้เรื่องรูราว

พระ..ก็แยกรูปกายหมดครับ ตั้งแต่หนังหัวไป ก็เห็นตัวเองตายแล้วเกิด ๆ อยู่อย่าง
นั้น เป็นคนเดียวกัน หลังจากนั้นน้ำตาก็ไหลอยู่ประมาณสองชั่วโมงกว่า มันร้องไห้เพราะ
เจ็บใจอวิชาหนึ่ง ร้องไห้เพราะสงสารหมู่มสัตว์โลกที่ไม่รู้หนึ่ง

หลวงตา เรียกว่าเรารู้คนเดียวว่าจันเถอะ เอ้าว่าไปเป็นเปลาะ ๆ

พระ..ที่นี้ก็ซาบซึ่งถึงพระคุณพระพุทธเจ้า

หลวงตา แล้วพิจารณาเพียงเท่านี้เห็นสัตว์เกิดแก่เจ็บตาย แล้วมีอะไรต่อไปอีกละ

พระ...มันระลึกไม่ได้ครับ มันเห็นตรงนั้นผมก็ออกครับ ที่นี้พิจารณาธรรมอะไรมัน
ก็น้ำตาไหลน้ำตาร่วงไปหมด

หลวงตา เอา พิจารณาอยู่ในนี้ละนะ วงอริยสัจนี้ เรื่องสิ้นแล้วหรือไม่สิ้นอย่าด่วน
พูด เอาเหตุผลมาเสียก่อน เราจะคอยฟังตามเหตุตามผล อันนั้นบอกไม่บอกมันเชื่อเองถึง
วาระจะเชื่อ

พระ...เดี๋ยวนี้มันรู้ก็คือรู้ รู้ว่าหมดไม่เหลืออะไรแล้ว

หลวงตา ไปซ้ำอีก ไม่เหลืออะไรก็เหลือผู้ที่รู้อยู่

พระ...รู้ว่าเชื่อหมด ไม่มีเชื่อ

หลวงตา เอาแค่นั้นก่อน ไปพิจารณาอยู่ในที่มันว่าหมดนั้นละ อะไรมันหมด คั่นเข้า
ไป เอากันตรงนั้นอีก ไป ปู้บปู้บกินแล้วยังไม่ได้เคี้ยวเลย ไปเคี้ยวเสียก่อนซิ พระพุทธเจ้า
เคี้ยวมาแทบตาย สาวกทั้งหลายเคี้ยวมาแทบตาย เราปู้บปู้บไม่ต้องเคี้ยว กลืนเลย เคี้ยว
ก้างขวางคอตาย

ผู้กำกับ ผู้ปฏิบัติธรรมมี ๑๒๙ คน เป็นผู้หญิง ๑๒๔ คน ผู้ชาย ๕ คนครับ

หลวงตา ผู้หญิงที่อยู่ข้างในมาอยู่แบบโกโรโกโส แบบหลักๆ ลอยๆ เฉยๆ ไม่ได้
นะ มาอยู่ให้ตั้งใจปฏิบัติธรรมจริงๆ พวกข้างในนะเลอะๆ เทอะๆ ให้พากันปฏิบัติตรวจ
ตราดูตัวเองให้ดี อย่ามาอยู่แบบหลักๆ ลอยๆ เลอะๆ เทอะๆ ไปเฉยๆ แล้วหนักใจหมู่
เพื่อนผู้ตั้งใจปฏิบัติธรรม นี่เดือนนะข้อนี้

โยมหญิง ภาวนาแล้วเวทนาทางกายเกิดมาก เวทนาทางใจก็เกิดด้วย เลยไม่รู้ตัว
ไหนเกิดก่อน พิจารณาไม่ถูกเจ้าคะ

หลวงตา เวทนาทางกายมันเกิดมันทุกข์มากใช้ไหม (มันหนาวสั่นและไม่มีแรง) คือ
มันจะตายมันหนาวสั่น เหล่านี้หลวงพ่อผ่านมาหมดแล้ว มาพูดเหล่านี้จึงกลายเป็นเรื่องซี
ประดีวไป เพียงเท่านั้นก็จะตายแล้วมันยังง

โยมหญิง.จิตมันไม่เกาะพุทโธคะ

หลวงตา มันจะตายมันก็คว้านั่นคว้านี้ไป มันล้มเรือไม่เกาะเรือ

โยมหญิง.หนูพิจารณาไม่ถูกว่าจะแยกธาตุชั้นหรือจะอย่างไร เพราะเวทนาทาง
กายมีหลายตัวทั้งปวดหัว ทั้งหนาวสั่น

หลวงตา เรื่องทุกข์เวทนาที่เกิดขึ้นทางร่างกาย มันเกิดหมดทั้งตัวนั้นแหละ แต่เรา
ถือเอาจุดใดที่มันทุกข์ตรงไหนมาก ให้จ่อจุดนั้นลงไป เช่น ปวดกระดูกที่เข้า ให้ถามกระดูก
ลงไปว่ากระดูกนี้เป็นทุกข์ หรือทุกข์เป็นกระดูก ย้อนกันเข้าไป ถ้าว่ากระดูกเป็นทุกข์ เวลา
คนตายแล้วทุกข์หายไปไหน เอาไปเผาไฟไม่เห็นมีอะไร ทุกข์หายไปหมด เตี้ยนี่เป็นอะไร
ถึงเป็นทุกข์ มันเป็นอยู่กับจิต มันถอยหน้าถอยหลัง เนื้อหนังเอ็นกระดูกว่าอันไหนเป็นทุกข์
มันย้อนหน้าย้อนหลัง นี่หมายถึงสติปัญญา

ตอนที่มันทุกข์มากอย่างนี้เราจะทนอยู่เฉยๆ ไม่ถูก เวลามันทุกข์มากเท่าไร
สติปัญญายิ่งหมუნหนักเข้าๆ แยกธาตุแยกชั้น ดูทุกสัดทุกส่วนของมัน หน้งเป็นทุกข์ หรือ
ทุกข์เป็นหน้ง เนื้อเป็นทุกข์ หรือทุกข์เป็นเนื้อ ทุกข์เป็นใจ หรือใจเป็นทุกข์ ไล่กันเข้าไป นี่
เรียกว่าปัญญา ที่นี้เวลาไล่เข้าไปๆ สติต้องจ่อๆ เผลอไม่ได้นะสติ จริงจ้งทุกอย่าง ที่นี้พอ
มันเข้าใจๆ แล้วมันปล่อยๆ แล้วลงเต็มทีผิงเลย ดับหมด นี่เราพูดถึงเรื่องการคู้เขี่ย เวลา
ทุกข์มากเท่าไรสติปัญญาจะอยู่ไม่ได้เลย ต้องหมუნตัวเป็นเกลียวไปเลยให้ทันกับเหตุการณ์
คือความทุกข์มาก พอมันเข้าใจแล้วมันจะปล่อยของมันเอง อย่างหนึ่งปล่อยเข้ามาๆ แน่ว
อย่างหนึ่งปล่อยพริบหมดเลย

เรามันเป็นหลายอย่าง แต่สำหรับเอกเทศนี้แล้วแต่จะพิจารณาอย่างไร ขอให้มันทราบ
เรื่องทุกข์ สิ่งเหล่านี้ไม่เป็นทุกข์ ไม่มีทุกข์ เอาไปเผาไฟเขาก็เฉยๆ ทุกข์มาจากกระแสของ
จิต กระแสของจิตเกี่ยวกับประสาทส่วนต่างๆ ออกมานี้ ที่นี้พอจิตหดเข้าไปแล้วทุกข์ก็ดับ

จิตออกแล้วเอาร่างกายไปเผาไฟก็ไม่มีอะไร ทุกข์นี้มันเกิดอยู่กับอะไร ไล่เข้าไปซิ มันก็เข้าไปหาจิตนี่ละ จิตเป็นตัวหลง โห เรื่องพิจารณาที่พิสดารมาก พิศดารจริงๆ เอาให้จริงจังนะ ใครใช้สติปัญญามาก นั่นละผู้จะรอบคอบในทุกขเวทนาทุกสัต์ทุกส่วนได้เป็นอย่างดี อันนี้เป็นวิธีการของแต่ละรายๆ เราจะไปบอกอย่างนั้นบอกอย่างนี้ที่เดียวไม่ได้ คือจับแต่ส่วนใหญ่ให้เขาไปคลี่คลายเอง จับหลักใหญ่ให้ไปคลี่คลายเองๆ มันแตกกระจายไปเลยนะ ให้เจ้าของไปคลี่คลายเอง ผู้พูดยกให้เป็นขั้นเป็นอันเท่านี้แล้วเอาไปพิจารณาพิจารณาจากเจ้าของเองแล้วมันแตกกระจัดกระจายไม่มีสิ้นสุดจนปลดทุกข์ได้ เวลามันทุกข์มากๆ ขอให้ใช้สติปัญญา ไล่อยู่ตรงที่มันทุกข์ตรงไหนๆ ไล่กันไปนั่นมันจะเป็นการแก้ทุกข์รู้เท่าทุกข์ในตัวไปเอง

โยมชาย. เมื่อปีที่แล้วมีหลวงปู่่ม้ามาชี้แนะ อนิจจา วต สุขขาร่า แล้วก็มาพิจารณาอนิจจัง ทุกข์ อนตตา ผมก็ไม่รู้ธรรมะจะขึ้นมาแบบไหนเป็นยังไง ไม่เข้าใจ มีวันหนึ่งก่อนเข้าพรรษา วันนั้นผมไม่สบายมากเลยสวดมนต์แล้วนั่งภาวนา เนื่องจากไม่สบายมากนั่งไม่ได้เลยมานอน นอนก็เลยยก อนิจจัง ทุกข์ อนตตา ผมก็ไม่เข้าใจว่าจะพิจารณายังไง แล้วก็มิต่อท้ายว่า อนิจจัง ทุกข์ อนตตา อนิจจา วต สุขขาร่า จิตมันจะหายไปครึ่งหลงตาไม่รู้ประมาณเท่าไร ผมรู้สึกขึ้นมาว่าถ้าวันนี้พิจารณาอันนี้ไม่ผ่านก็คือตาย ถ้าผ่านวันนี้ก็คือพระมาต่ออายุให้ ผมยังงงใหญ่

หลวงตา เราฟังยังไม่เข้าใจ

โยมชาย. คือผมไปกราบอัฐิธาตุหลวงปู่่ม้าที่สกลฯ หลวงปู่่ม้าก็มาสอนให้พิจารณาอนิจจา วต สุขขาร่า

หลวงตา พิจารณาแล้วจิตเป็นยังไง

โยมชาย. หลวงปู่บอกว่ถ้าพิจารณา อนิจจา วต สุขขาร่า ไม่ผ่านจะลำบากมาก ให้ยกขึ้นมาพิจารณาตลอด เวลาผมไม่สบายผมก็เอามาพิจารณาก็จะลงทุกครั้ง แต่ปีนี้เมื่อวันที่ ๒๘-๒๙ ที่ผ่านมามีเวทนาของมันจะปวดในกระดูก เอออนิจจัง ทุกข์ อนตตา อนิจจา วต สุขขาร่า หรือมรณัสสติ มาพิจารณามันไม่ลงครับ สุดท้ายก็เลยใช้พุทโธ ไม่ทราบว่ามันเท่าไรจิตมันดับลงไปแล้วก็สว่างโพล่งขึ้นมาบอกว่า อยากให้ไปอยู่ป่าอยู่เขา ผมก็บอกว่าไปยังไงตอนนี้สังขารไม่ไหว ป่วย แล้วก็มีความรู้ผุดขึ้นมาว่า เออ ปสุส ภิกขเว สุตวา อริยสาวโก ผมก็ไม่เข้าใจว่าแปลว่าอะไร ไปอยู่ในป่า ปฏิบัติอยู่ในป่า เข้าถ้าเข้าเขา

หลวงตา เรายังไม่ค่อยได้ความละเอียดวันี้ พอจะจับออกมาพูดกันอะไรเลย ว่ายังไง ผู้กำกับฟังนี้ว่ายังไง (ผมก็ไม่ได้ความเหมือนกันละครับ) จันเล็กเสียก่อน พูดจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นมากน้อยเพียงไรจะไปทางนั้น พูดนี้พิจารณาตลอดนะ พูดเฉลี่ยไปยังไงจะได้ประโยชน์มากน้อยเพียงไรจากคำพูดคนนี้ๆ เทียบกันอย่างนั้นนะ ถ้าควรปล่อยให้พูด

พูดเพื่อเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมเท่านั้น ถ้าไม่เกิดประโยชน์พักไว้ก่อน นี่ละเหตุผล ไม่ใช่ใครพูดมากก็ตอบไปเรื่อยสும்สี่สும்ห้า ไม่เอาอย่างนั้น เราไม่เอา เดียวนี้ภาวนาอะไร เอ้า ย่นเข้ามานี้

โยมชาย. พุทโธครับ

หลวงตา พุทโธแล้วเป็นยังไง (มันหายไปครับ) มันหายไปหรือเจ้าของนอนหลับ หรือมันหายไปแบบไหน (หายไปเลยครับ) มันเจ็บเพราะหลับหรือเป็นยังไง (ไม่หลับครับ) ไม่หลับก็ถูกต้องแล้ว เวลามันขยายออกมาก็พุทโธเข้าไปอีก มันก็ปรากฏพุทโธ ขึ้นมา ถ้ามันสงบตัวเข้าไปแล้ว พุทโธเป็นธรรมชาติของตัวเอง ช่วยตัวเองได้แล้ว ตอนนั้นคำบริกรรมก็ไม่จำเป็น ประจักษ์ไม่มี นี่เคยมาหมดแล้ว เวลาไม่มีก็ให้อยู่กับความรู้ รู้อยู่นั้น พอมันคลี่คลายออกมาแล้ว กำหนดพุทโธได้ กำหนดพุทโธต่อ กับสติติดกันไปเลย นี่วิธีตั้งสติ

ที่เราได้พูดเรื่องสติให้บรรดาลูกหลานทั้งหลายฟังนี้เราทำมาแล้ว เป็นที่ยอมรับในตัวของเราเองประจักษ์ไม่สงสัยแล้ว จึงเอาสิ่งที่แน่ใจนี้มาสอน เราเริ่มที่แรก คือจิตเรามันเจริญแล้วเสื่อม ทีแรกจิตมันแน่นปึ๊งเหมือนภูเขาทั้งลูก เราไม่รู้จักวิธีรักษา เพราะทางไม่เคยเดิน สิ่งที่ไม่เคยรู้ รู้ขึ้นมาก็ไม่รู้จักวิธีรักษา เมื่อไม่รู้จักวิธีรักษาจิตมันก็เสื่อม พอเสื่อมแล้วก็พลิกใหม่เอาใหม่ ตั้งแต่นั้นมาเจริญแล้วเสื่อมๆ อยู่นอย่างนั้นตลอด ปีหนึ่งกับ ๕ เดือน ออกจะแตก จิตเสื่อมนี้แหม่ทุกข์มากนะ จิตมีความแน่นหนามั่นคง จิตสงบเย็นตลอดเวลา แล้วมาเสื่อมไปเสีย มีแต่ไฟเผาแทนกันเลยเทียว อยู่ที่ไหนหาความสะดวกสบายไม่ได้ จึงได้ทบทวนพิจารณาดูตัวเอง

คือเวลาเรากำหนดเอาแต่ความรู้เฉยๆ ทีนี้สติมันอาจเผลอไปไม่รู้ตัว ขยับเข้าไป ๑๔-๑๕ วันขึ้นไปได้ พอไปอยู่นั้นได้เพียงสองคืนเสื่อม เสื่อมเหมือนกลิ้งครกลงจากภูเขา ผิงเลย ใครห้ามไม่อยู่ทั้งนั้น ลงผิงเลย เหลือแต่อิตาบัวไม่มีค่าเลย เอ้า ไส้ขึ้นไปอีก กว่าจะไปถึงนั้น ๑๔-๑๕ วัน ไปอยู่ได้คืนหรือสองคืนลง เป็นอย่างนี้ปีกับ ๕ เดือน เอ้ เป็นยังไง ความทุกข์ก็ทุกข์มาตลอด ปีกับ ๕ เดือน เป็นเพราะเหตุไรนา จิตของเราเจริญแล้วเวลามันเสื่อมนี้ถึงเอาไว้ไม่อยู่ เรามาพิจารณาดูก็มาสะดุดเอาที่สติ เราอาจจะขาดคำบริกรรม คือตอนนั้นเรากำหนดแต่จิตเฉยๆ ไม่มีคำบริกรรมกำกับ จิตของเราอาจเผลอ สติของเราอาจเผลอไปได้ตอนนั้น ก็เลสเข้าแทรกได้จิตจึงเสื่อมได้ แต่เมื่อต่อไปเราจะเอาพุทโธ นี่ตั้งใหม่ นะ

กำหนดรวมมาหมดเรียบร้อยแล้วก็เอ้า ทีนี้ให้อยู่กับพุทโธ เอาคำบริกรรม พุทโธ นิสสัยเราชอบพุทโธ คำบริกรรมนี้แล้วแต่นิสสัยของใครชอบอันไหน เอาได้ทั้งนั้น เราชอบพุทโธ เลยเอาพุทโธติดเป็นคำบริกรรม ไม่ยอมให้จิตคิดออกไปไหนเลย จะให้อยู่กับคำบริกรรมคำเดียว มีสติบังคับเอาไว้ เช่นช่องนี้กิเลสคือสังขารมันปรุงออกมาจากอวิชชา มัน

ดันออกมาให้ยากคิดอยากปรุงอยากรู้อยากเห็น อยากตลอดเวลาพลุ่งๆ อยู่ตลอด ที่นี้ เวลาเอาค่าบริการเข้าไปปั๊บ ปิดช่องมันเลย แต่เราเอาจริงเอาจริงไม่ได้ทำเล่น พอลงใจ แน่แล้ว เอาละที่นี้เราจะเอาวิธีนี้ เป็นตายก็วิธีนี้ให้เห็นเหตุเห็นผลกัน เรื่องเสื่อมก็ตาม เจริญก็ตามเราจะปล่อยหมด มันจะเสื่อมก็ให้เสื่อมไป เจริญก็เจริญไป เพราะเราอยู่กับมัน นี้เป็นทุกข์แสนสาหัส ที่นี้เราจะไม่ยุ่ง แต่เราจะอยู่กับพุทธโอค่าบริการธรรมดาเดียวไม่ให้เปลือง ตัดสินตัวเอง แน่ใจแล้วหรือ แน่ เอา ถ้าแนใจแล้วตั้งแต่บัดนี้ต่อไป เหมือนกับนักมวยจะต่อยกัน พอระฆังดังเป๊งก็ชัดกันเลย

อันนี้พอลงใจว่า เอาละนะ ค่าบริการกับสติติดแนบอยู่กับใจนี้เท่านั้นละ เปงละที่นี้ไม่ให้เปลืองเลย ตั้งแต่ตื่นนอนไม่ให้เปลืองแม้ขณะเดียวไม่มี เอ้า ออกมันจะแตกให้แตกให้เห็น สติจะเปลืองไปไม่ได้กับค่าบริการนี้ ชัดกันเลย นี่เห็นชัดเจน ฟุ้งทั้งหลายฟุ้งเอานะ ในวันนั้นเหมือนอกจะแตก เราจึงได้รู้ว่าสังขารตัวนี้มันปรุงออกไป ทำให้จิตเราเสื่อม มันคิดออกไปไปกว้านเอากิเลสมาเผาเราๆ จิตเราจึงเสื่อมได้ ที่นี้เมื่อไม่ให้มันคิด ให้คิดแต่กับคำว่าพุทธ โอ พุทธโอเป็นทางเดินของธรรม เป็นงานของธรรม สังสมธรรมขึ้นมาก็เป็น น้ำดับไฟละซี

พุทธโอๆ ติดไม่ยอมให้เปลืองเลย ตั้งแต่ตื่นนอนจนค่ำ ขณะไหนไม่ให้มีเลย ฟุ้งซี นี่ละทุกข์มากที่สุด ที่นี้ความคิดนี้มันก็ดันขึ้นๆ วันแรกเหมือนอกจะแตก มันดันมันจะคิดจะปรุง ไม่ให้คิด เป็นยังงี้ก็ไม่ยอมให้คิด จะมีแต่พุทธโอๆ ติดตลอดเวลา วันนั้นทั้งวันเหมือนอกจะแตก จึงได้เห็นโทษของความคิดปรุงนี้มันดันถึงขนาดอกจะแตก มันออกไม่ได้เพราะพุทธโอปิดมันไว้ พอวันแรกผ่านไป วันที่สองต่อไปอีกแบบไม่ให้เปลืองเหมือนกัน ติดตลอด ตั้งแต่ตื่นนอนปั๊บจนกระทั่งถึงหลับ ไม่ให้มีเวลาไหนเปลืองเลย เพราะอยู่คนเดียว พ่อแม่ครูจารย์มันไปเผาศพหลวงปู่เสาร์ ท่านสั่งไว้ว่า ให้ท่านมหาอยู่องค์เดียวนะ เผาศพแล้วจะกลับมาหา ท่านว่าอย่างนั้น

เราก็พอดีได้จ้างหะอยู่คนเดียว อยู่บ้านนาสีนวล ไม่ใช่วัดดอยธรรมเจดีย์นะ วัดบ้านเขา วัดร้าง เราอยู่ที่นั่น เอาอยู่นั้นเลยหลายวัน แต่ไม่ให้เปลืองทั้งนั้น ที่มันหนักมากอกจะแตกลำดับหนึ่ง แล้วลดลงมาๆ ค่อยเบาลงๆ ความคิดปรุงของสังขารที่ดันขึ้นๆ จนอกจะแตกนี้เบาลงๆ จิตนี้ก็ค่อยสงบเข้าไป เย็นเข้าไปๆ พุทธโอถึยิบไม่ให้เปลือง สติติดแนบเลย จากนั้นมาจิตของเราก็ค่อยละเอียดๆ นี่ละที่นี้เข้ามาถึงจุดนี้แล้วนะ พอมันไปเต็มที่แล้ว มันออกไม่ได้แล้วสังขารความคิด เพราะสติกับค่าบริการปิดแน่นเลยไม่ให้ออก ที่นี้ก็สร้างความร่มเย็น สร้างความสงบเข้ามาภายในใจ เย็นขึ้นๆ สังขารความคิดปรุงเบาไปๆ ทางนี้ค่อยเย็นขึ้นๆ ค่าบริการไม่หยุด

พอถึงขั้นมันละเอียดยุ่ๆ ไปถึงจุดนี้แล้วพุทโธหายเงียบเลย เหลือแต่ความรู้ที่ละเอียดยุ่อยู่ในนั้น แล้วเกิดความงง งงก็ไม่ให้เปลอ มันนะฟังซิ เอ๊ะ ทำไมคำบริกรรมเราบริกรรมมาตลอด แล้วทำไมถึงบริกรรมไม่ได้ มันหายไปไหน ตั้งขึ้นมาก็ไม่ได้ เงียบเลยแต่ความรู้เด่นอยู่นะ ละเอียดยุ่ เอ้า ถ้าบริกรรมไม่ได้ ให้อยู่กับความรู้อันนี้ด้วยสติอีกเหมือนกัน เปลอไม่ได้อีก ต่อกันไปเลย ที่นี้พอมันได้จังหวะแล้วมันก็ค่อยคลี่คลายออกมา พอคลี่คลายออกมา บริกรรมได้ พุทโธได้ ก็พุทโธๆ ติดเข้าไปอีก ที่แรกเวลาจิตละเอียดยุ่จริงๆ แล้วบริกรรมไม่ได้นะ หมด ให้อยู่กับความรู้อันนั้น พอจากนั้นมาคลี่คลายออกมาแล้ว บริกรรมเข้าไปอีก พอเข้าไปได้จังหวะมันละเอียดยุ่เข้าไปเต็มที่แล้วมันก็หยุดอีก เราก็รู้วิธีต่อไป

ต่อไปจิตของเราเนี่ยมันก็ค่อยเย็นขึ้นๆ เย็นขึ้นจนกระทั่งถึงที่ว่ามันเจริญแล้วเสื่อม ได้คืนสองคืนเสื่อม เอ้า เจริญก็เจริญ เสื่อมก็เสื่อม คราวนี้จะเอาให้เห็นพริกเห็นขิงกันคราวนี้ พุทโธเนี่ยจะไม่ปล่อย เจริญก็เจริญ มันจะเสื่อมพาลจนราก็จะลงด้วยพุทโธของเราเนี่ยละ ลงเลย ถึงนั้นแล้วแทนที่จะเสื่อมไม่เสื่อมนะที่นี้ อยู่นั้นละ เอา เสื่อมก็เสื่อม ปล่อยเลยไม่เป็นอารมณ์ พุทโธกับสติติดแนบๆ แล้วก็ค่อยแน่นหนามันคงขึ้นๆ เรื่อยๆ ที่นี้ไม่เสื่อม นั้นเห็นไหม จับได้แล้วที่นี้ มันเคยไปอยู่ได้สองคืนเสื่อมลง ที่นี้ไม่เสื่อม ไม่เสื่อมก็ติดกันเรื่อย ๆ แล้วละเอียดยุ่ๆ จนกระทั่งพาดนั้งหามรุ่งหามค่ำละที่นี้

นี่ละเราสรุปความให้ท่านทั้งหลายฟังว่า เรื่องความคิดความปรุงนี้ เวลามันตันออกมามากๆ นี้เหมือนอกจะแตกนะ คือมันอยากคิดอยากปรุง นี่เรื่องของกิเลสออกทำงานเอาไฟมาเผาเรา เวลาเอาพุทโธบีบบังคับเอาไว้ไม่ให้มันออก มันจึงอกจะแตก อกจะแตกก็ตามพุทโธไม่ถอย ต่อไปพุทโธก็สร้างธรรมขึ้นมากภายในใจ ใจก็สงบเย็นขึ้นไปๆ ความคิดความปรุงที่หนาแน่นแต่ก่อนเบาลงๆ สุดท้ายเบาไปเลย มีแต่ความสว่างไสวในจิตใจขึ้นเรื่อย ๆ จำเอานะ

นี่ละสติจึงเป็นของสำคัญ นี่เราตั้งรากตั้งฐานได้ด้วยสติ นี่เป็นคำแน่นอนไม่ผิด เราดำเนินมาแล้วจึงได้มาสอนพี่น้องทั้งหลาย การสอนทุกอย่างเราจึงไม่เคยสนใจว่าผิดไปพลาดไป ไม่มี เพราะเราได้พิจารณาทุกอย่าง ทั้งเหตุทั้งผลเราดำเนินมาเรียบร้อยแล้วทุกอย่าง ออกด้วยความบริสุทธิ์ที่สุดส่วนทุกอย่างๆ ไม่มีผิดมีพลาดเลย พวกกันจำเอานะ นี่ละการฝึกตัวเองต้องมีหนักบ้าง ถึงขนาดอกจะแตกก็มี เราเป็นแล้ว แต่ไม่ยอม สมมุติว่านักมวยเขาต่อยกันพลิกคว่ำพลิกหงาย ความเปลอจะไม่ให้เปลอ ว่างั้นเถอะ เอา พลิกไปไหนก็พลิกไม่เปลอ สุดท้ายก็ได้ ทำให้จริงจังอย่าเหลวแหละนะ ความเหลวแหละไม่เป็นท่าแหละ นี่ไม่เหลวแหละนะ ถ่าลงว่าอะไร คิดดูซิว่า เออละที่นี้ คำบริกรรมคือพุทโธกับสตินี้จะติดแนบตั้งแต่บัดนี้ต่อไป ลงใจแล้วนะ คำว่าลงใจแล้วนะเหมือนระฆังดั่งเป้ง จะช้ดกัน

แล้วนะ ชัดคือว่าไม่เปลอเลย ว่างั้นพูดง่าย ๆ มันก็เป็นอย่างนั้น เลยได้เรื่อยมาจนกระทั่ง
ทุกวันนี้จากสติ สตินี้เปลอไม่ได้ สตินี้จำเป็นตลอดเลย ตั้งแต่พื้นจนกระทั่งถึง สติปัญญา
อัตโนมัติ ถึงขั้นมหาสติมหาปัญญา ทะลุไปเลย เปลอไม่ได้ สตินี้จำเป็นตลอดนะ เอาแค่นั้น
ละ เทศน์เหล่านี้จำเอาไป อย่ามาถามสู้มสู่มหัวตลอดเวลา เราจะตายแล้วนะ สอนแล้วเอา
ไปปฏิบัติ ต่อไปนี้จะให้พร

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุตร

FM 103.25 MHz